

Bijeenkomst NPZ regio Gelderse Vallei

Marieke Groot

Lector de laatste 1000 dagen |
Palliatieve zorg en ondersteuning

Kenniscentrum Zorginnovatie,
Hogeschool Rotterdam

9 oktober 2025

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Toekomstmakers

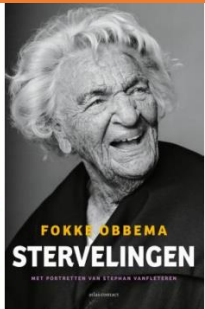
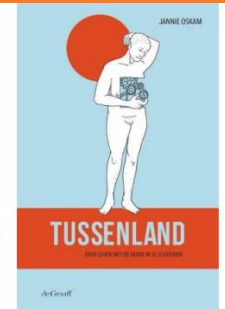

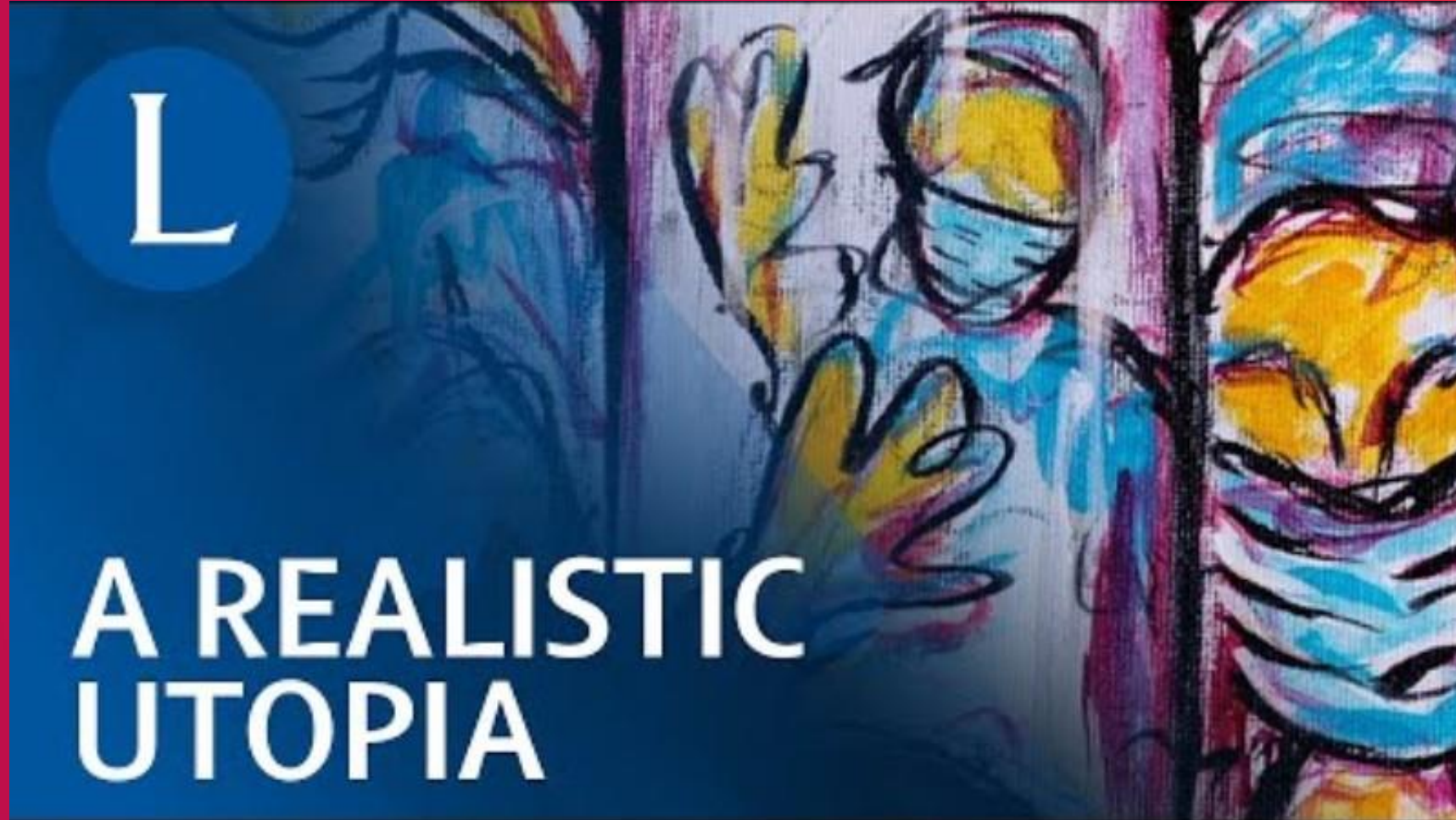
It takes a village

Waarom een andere benadering in de zorg rond het levenseinde?

De dood lijkt populair...

OVER MIJN LIJK

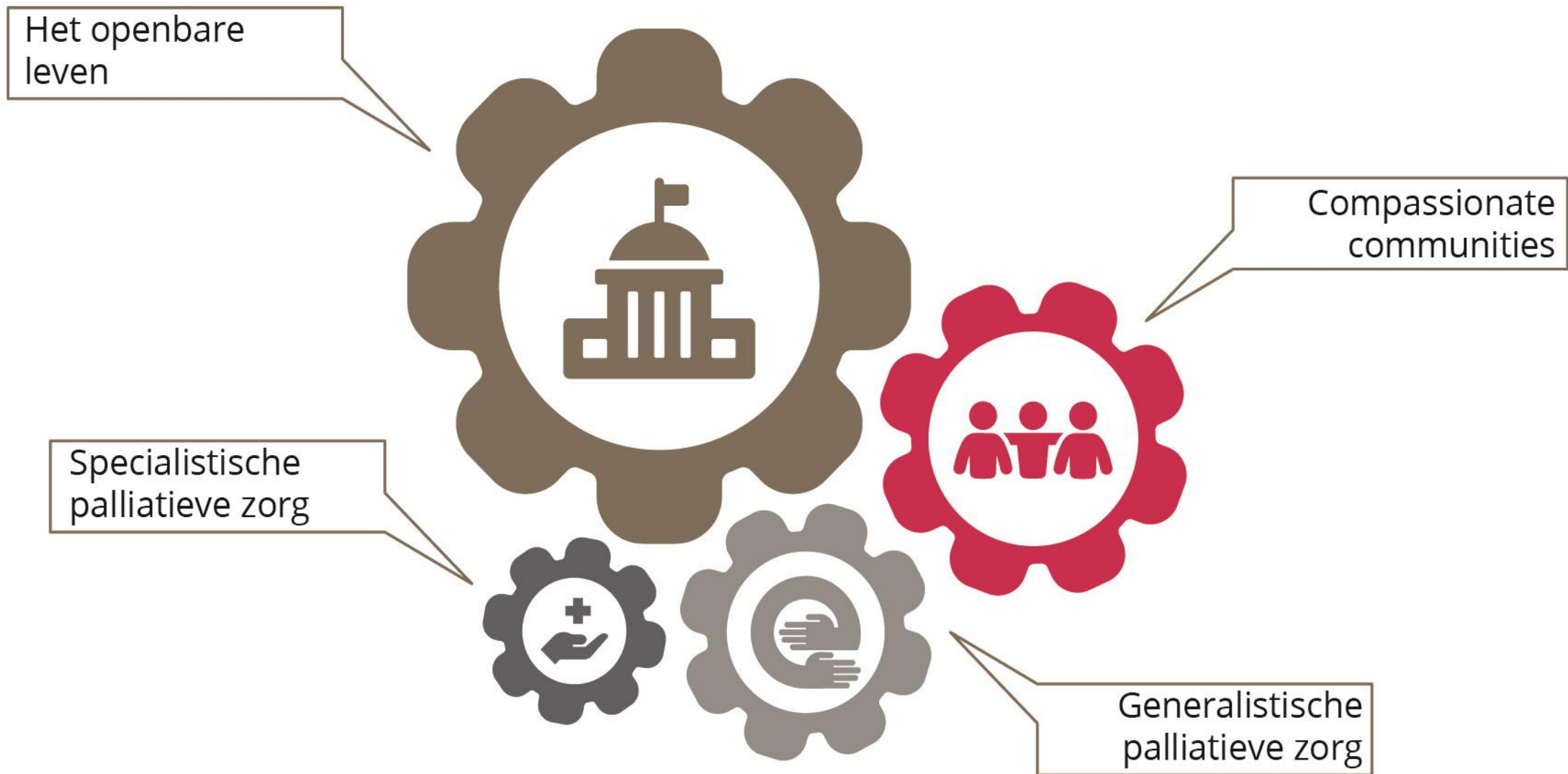

Hoe ziet die andere benadering in de zorg rond het levenseinde er dan uit?

6 pijlers:

1. Participatieve relaties
2. Community building
3. Samenwerking
4. Scholing
5. Volksgezondheid
6. Ecologische benadering

HET OPENBARE LEVEN

- ▶ werksetting geeft geen (h)erkenning
- ▶ toegenomen sociaal isolement
- ▶ stress
- ▶ verloren school- en werkdagen
- ▶ onvoldoende mogelijkheid tot zorgen en rouwen

COMPASSIONATE COMMUNITIES

- ▶ uitputting en gezondheidsklachten van de mantelzorger
- ▶ toename comorbiditeit voor de patiënt
- ▶ spoedopnames

SPECIALISTISCHE PALLIATIEVE ZORG

- ▶ onvoldoende symptoomcontrole
- ▶ ongelijkheid tussen patiënten
- ▶ onvoldoende kwaliteit van sterven
- ▶ toegenomen onnodige zorgconsumptie

GENERALISTISCHE PALLIATIEVE ZORG

- ▶ onvoldoende planning en coördinatie van zorg
- ▶ spoedopnames in het ziekenhuis
- ▶ onvoldoende symptoomcontrole

HET OPENBARE LEVEN

- ▶ stevige basis van steun
- ▶ betrokkenheid bij rouw en verlies
- ▶ toegenomen sociaal contact
- ▶ sociale cohesie en inclusie

COMPASSIONATE COMMUNITIES

- ▶ veerkrachtige ondersteunende netwerken
- ▶ betrokkenheid tot en met de periode van rouw
- ▶ meer thuisoverlijdens

SPECIALISTISCHE PALLIATIEVE ZORG

- ▶ optimale symptoomcontrole
- ▶ geïntegreerde zorg met de eerste lijn
- ▶ gecoördineerde zorg

GENERALISTISCHE PALLIATIEVE ZORG

- ▶ elke persoon in beeld die verwacht gaat overlijden
- ▶ optimale symptoomcontrole
- ▶ goede rouwzorg
- ▶ gecoördineerde zorg

En nu concreet.....

kwaliteitskader palliatieve zorg NL

Last Aid – Laatste Hulp

Naast eerste hulp ook een laatste hulp cursus? Omgaan met ziekte, sterven en rouw kun je gewoon leren.

Compassionate Communities

Compassionate Communities

- Modellen van CoCo ontwikkeling
 - top-down benadering
 - bottom-up benadering
 - Organisatie & participatie als antwoord op specifieke behoeften
- Overeenkomstige thema's in CoCo wereldwijd
 - Creëren van bewustwording
 - Lokale initiatieven rondom death cafes (“café doodgewoon”)
 - Praktische ondersteuning door vrijwilligers
 - Bemoedigen van het accepteren van zorg & ondersteuning
 - Integratie formele – informele zorg
 - The Neighbourhood Network Programme
 - Ook werkplekken zijn communities

Compassionate Communities | voordelen (1)

DE COMMUNITY IS AANJAGER
VAN ACTIES EN PLANNEN

WELZIJN VAN DE COMMUNITY
HANGT SAMEN MET WELZIJN
VAN HET INDIVIDU

COCO DRAGEN BIJ AAN
RECHTVAARDIGHEID

ONDERDEEL ZIJN VAN COCO →
POSITIEVE GEVOELENS EN
EIGENWAARDE

ONDERSTEUNDE
MANTELZORGERS KUNNEN
LANGER BLIJVEN DOEN WAT ZE
GRAAG WILLEN (EN SOMS
HEBBEN BELOOFD)

Compassionate Communities | voordelen (2)

KENNIS & VAARDIGHEDEN VAN DE
SAMENLEVING ALS GEHEEL NEMEN TOE
EN WORDEN OOK ONDERLING
UITGEWISSELD

INFORMELE NETWERKEN BLIJVEN VAAK
OOK NA OVERLIJDEN BESTAAN, DIT
REDUCEERT GEVOELEN VAN ISOLATIE &
EENZAAMHEID

MENSEN MET ERVARING MET ZORGEN
ZIJN BETER VOORBEREID EN HEBBEN
MEER VERTROUWEN OM DAT
NOGMAALS TE DOEN

MENSEN KUNNEN VAKER DE ZORG
ONTVANGEN OP DE PLEK DIE ZE WENSEN
EN DAAR OOK OVERLIJDEN

Compassionate Communities | uitdagingen

Compassionate Communities | uitdagingen

- Dichotomie persoonsgerichte zorg versus community gerichte zorg
- Risico op 'overname' van CoCo initiatieven door professionals
- Angst & onzekerheid door het 'empoweren' van Communities
- Financiën & duurzaamheid
- "Is/hoort dit wel bij ons?"
- Ervaringen van paternalisme & poortwachter - acties en -ideeën
- Professionele grenzen & weerbarstige systemen bemoeilijken integratie van formele en informele zorg

CoCo in Nederland

Vlaams Nederlands Lerend
Netwerk CoCo

O.a.

- Hogeschool Rotterdam
- Zorgvrijstaat
- Villa Tröst
- Gemeentes (bv Gooise Meren, Wageningen)

*Allan Kellehear - From K. Wegleitner, K. Heimerl, A. Kellehear (2016)
Compassionate Communities: Case studies from Britain and Europe. Abingdon, Routledge, 2016, (80-82)*

THE COMPASSIONATE CITY

- A CHARTER OF ACTIONS -

Compassionate Cities are communities that recognize that all natural cycles of sickness and health, birth and death, and love and loss occur everyday within the orbits of its institutions and regular activities. A compassionate city is a community that recognizes that care for one another at times of crisis and loss is not simply a task solely for health and social services but is everyone's responsibility.

TROOSTPLEKKEN

Troost geven en krijgen op
troostplekken

<https://vimeo.com/1091806472?share=copy>

En nu,tijd voor u(w ideeën en plannen)

Hoe draagt u vanaf morgen bij aan de beweging richting een zorgzame samenleving, ook bij sterven, rouw en verlies?

Perspectivische lenigheid

Welke lenigheid?

Perspectivistische lenigheid is het vermogen om jezelf bewust te verplaatsen in andere perspectieven en dus vanuit verschillende gezichtspunten te kijken naar een situatie, vraagstuk of verandering. Het heeft dus weinig te maken met fysieke lenigheid, en alles met mentale flexibiliteit. Niet vastzitten in je eigen kijk op de werkelijkheid, maar situaties en ervaringen bewust en actief vanuit verschillende invalshoeken bekijken.

4 perspectieven

- Inwoner / naaste / mens / vrijwilliger
- Bestuurder
- Professional in zorg & welzijn
- Netwerk palliatieve zorg regio Gelderse Vallei

Praktische invulling

- Pak koffie/thee en neem het mee naar de zaal
- Gebruik de flappen om vanuit elk van de perspectieven input te geven voor beantwoording van de vraag (tot 16.30 uur)
- Korte onderbreking om elkaar te ontmoeten en te netwerken (tot 16.45 uur)
- Plenaire uitwisseling & reflectie
- Afsluiting om 17 uur

Dus:

DE VRAAG:

Hoe draagt u vanaf morgen bij aan de beweging richting een zorgzame samenleving, ook bij sterven, rouw en verlies?

DE 4 PERSPECTIEVEN:

- *Inwoner / naaste / mens / vrijwilliger*
- *Bestuurder*
- *Professional in zorg & welzijn*
- *Netwerk palliatieve zorg regio Gelderse Vallei*

Plenaire uitwisseling & reflectie

- Terugkoppeling van de perspectieven
- Reflectie van de aanwezigen
- Call for action

Wat gaat u morgen echt doen?

Veel dank voor delen en meedenken. En succes en veel plezier gewenst met de volgende stappen!

Figuur 1. Aangepast van Abel J, Kellehear A, Karapliagou A. Palliative care—the new essentials. *Ann Palliat Med* 2018;7(Suppl 2):S3-S14. doi: 10.21037/apm.2018.03.04

It takes a village!

Welkom op:

c.m.groot@hr.nl

marieke@finivita.nl

compassionatewageningen@gmail.com

**HOGESCHOOL
ROTTERDAM**

Toekomstmakers